

پیو ایان اسوه

درس ۱

مقدمه:

از مسئولیت های مشترک میان پیامبر و مامان ولایت ظاهری می باشد.

سوال:

سیده و روش پیامبر اکرم (ص) و جانشین ایشان امیرالمؤمنین علی (ع) در حکومت داری چگونه بوده است؟

اسوه های رهبری

پیامبر اکرم (ص) پس از شش سال تلاش برای هدایت مردم مکه (الف) با دعوت مردم مدینه، به این شهر هجرت کرد. (ب) به فرمان خداوند، حکومت اسلامی را بنیان زد.

به تدریج گسترش یافت

این حکومت در مدت ده سال، سرسبز شد جزیره عربستان را فراگرفت.

آن حضرت، در مدت این ده سال (الف) در همه زمینه های فردی و اجتماعی، از جمله در عبادت الهی به گونه ای زندگی کرد که (ب) از سوی خداوند به عنوان الگو و اسوه انسان ها معرفی شد.

لَعَدَّ كَانٍ لَكُمْ فِي رَسُولِ اللَّهِ أُسْوَةٌ حَسَنَةٌ لِمَنْ كَانَ يَرْجُو اللَّهَ وَالْيَوْمَ الْآخِرَ وَذَكَرَ اللَّهَ حَشْرًا

سوره اعراف / ۲۱

موضوع: رسول گداری به عنوان الگوی برتر در زمین با بیخ دادن به نیازهای انسان

پیام: ۱) در الگو و اسوه بودن پیامبر نباید شک کرد

۲) اسوه بودن پیامبر دائمی است

۳) نیکو از شیوه های قرآن مدد فری الگوست - ایمان به خدا

۴) کفر می تواند پیامبر را الگو قرار دهد نه ایمان به خدا

۵) چون خداوند الگو را به ما معرفی می کند پس باید خدا را بیاد کرد. و ایمان به روز حساب داشته باشد و خدا را بیاد یاد کند.

الف) اعلام نکردن من بر اساس دستورات قرآن
 و سنت رسول خدا حکومت می کنم
 ب) و بر همین اساس اصلاحات عمده را در جامعه
 آغاز کرد.

حکومت علی ع و قبیله حکومت را بدست گرفت

نقشه کوتاه به سبده پیامبر در بجز رهبری جامعه:

① تلاش برای برقراری عدالت و برابری

۱. یکی از اهداف مهم حکومت الهی رسول خدا (ص) اجزای عدالت بود.

الف) با اطاعت عمل نکرد
 ب) او سب و تاجامه برای عادلانه
 بنا کند.

رسول خدا (ص) در اجرای عدالت

① در آن از تبعیض خیری بپاشد
 ② و همه در برابر قانون الهی یکسان باشد

الف) در جامعه آن روز حجاز و سایر کشورهای تبلیغ و
 تفاوت طبقاتی و یک قانون نپذیرفته شده بود
 ب) و کسی با آن مخالفت نمی کرد.

این اقدام پیامبر در سرطبی انجام گرفت که

① در آمد بیت المال را میان مسلمانان به تساوی تقسیم کرد
 ② قرضه میان عرب و غیر عرب نمی گذاشت
 ③ با برابری و ملائمتی که در برابر با همال بودن حق تحقیق خود
 داشت و در برابرنا دله گرفتن حقوق افراد جامعه را ایجاد
 و کوتاه نمی آمد.
 ④ متجاوزان حقوق مردم را در هر موقعیت و مقامی که
 بودند، مجازات می کرد.
 ⑤ برای اولین بار در جامعه آن روز برابر می همه افراد در برابر
 قانون را اعلام کرد. [عرب و غیر عرب، سیاه و سفید]
 ⑥ در مقابل تعصبات قومی و قبلی ای ایستاد.

عملکرد پیامبر برای اجرای عدالت:

در زمان های گذشته ، قبایل جاهلگاه مخصوصی داشتند

برخی قبایل برتر از برخی دیگر شمرده می شدند

روزی فردی از یکی از قبایل صاحب نام مدینه ، زری کرد و خیز او را بستند
روسیای قبیل خنکره کردند که رسول خدا به دلیل جاهلگاه می که قبیل این فرد را در وی را مجازات
تخلیه کرد . اما با یک ل توجه بدیدند پیامبری خواهد حکم را اجرا کنند
والله های غلطی را نزد پیامبر رساندند تا ایشان را از اجرای حکم منصرف کنند
حتی برخی نزدیکان رسول خدا را واسطه قرار دادند ، اما ایشان نیز بدینت فرمودند

نمونه ای از اجرای عدالت پیامبر (ص)

۱۱ اصحاب و ملل پسین بدین سبب چهار سقوا شدند که در اجرای عدالت ، بعضی را مصلحت دانستند

اگر بعضی قدرتمند و صاحب نفوذ از ایشان زری می کردند در بعضی می کردند دیگر فردی ضعیف زری می کرد
وی را مجازات می کردند .

موضوع : تلاش برای برقراری عدالت و برابری

پیام : این عدالت به سومین مسئولیت پیامبر یعنی اجرای قوانین الهی با تشکیل حکومت اسلامی اشاره دارد
۱۲ اجرای عدالت از اهداف مهم حکومت الهی رسول خدا بود

۱۳ ایشان در مورد اجرای عدالت با قاطعیت عمل کردند

۱۴ مجاوران حقوق مردم را در هر موقعیتی و مقامی که بودند ، مجازات می کردند

۱۵ محبت و مدارا با مردم :

(الف) محبت امیر بود

(ب) ایشان را پدر مرغان خود می دانستند

(ج) مردم در شجاعتی که با ایشان نگاه می کردند

(الف) برای انکیم خود را به او نزدیک کنند

(ب) عیب دیگران را نزد او بازگو می کنند

(ج) اما رسول خدا به یاران خود می فرمودند :

معمولاً اطرافیان یک رهبر

۱۶ روی های دیگر را پسین من بازگو کنید زیرا دوست دارم با دلن پاک و خالی از زلزدورت با شما معاشرت
انتم . . .

۱۱ هر کس به خانه آن حضرت می رفت با او خند می کرد البته تا آنجا
که گاهی رای خود را بر پایی او پیش می کرد یا بر جای خود می نشستند

نمونه هایی از رفتار محبت آمیز پیامبر با مردم

۱۲ هرگز در مجالس با ایشان بی خودی دراز نمی کرد

ادامه:

۳) سعی می‌کرد تا وقتی که آن زن نشسته اند، در کنار ایشان بایستد.

نویسندگان از رفتار محبت آمیز پیامبر با مردم

۴) اگر درباره آخرت حرف می‌زدند یا آنان همراهی می‌کردند.

۵) اگر درباره خوردن و آشامیدن و سایر امور روزمره سخن می‌گفتند، از روی لطف و مهربانی با آنان هم سخن می‌گفتند.

۶) گاهی در حضور پیامبر، شعر می‌خواندند یا از گذشته خود می‌گفتند.

در همه این موارد آنان را منع نمی‌کرد.

۷) اگر کارهای مانند عیب کردن از آنان می‌پرسیدند، آنان را از ادامه عیب باز می‌داشتند.

۳) سفید کوشی و دلسوزی در هدایت مردم:

الف) سبکی نگاه و از راهای این راه، هرگز پیامبر در آن

چنان علاقه مند به نجات مردم از گمراهی بودند

سبب دردی او از مردم نگذرید

ب) او آن قدر بی‌تابانه روزی برای هدایت آنان تلاش نکرد که خداوند خطاب به مسلمانان:

«... ای پیامبر! تو را هدایت و بر هدایت آنها حرص (به هدایت علاقه مند) است.» [سوره بقره آیه ۱۲۸]

موضوع: سفید کوشی و دلسوزی رسول خدا در هدایت مردم پیام: در این آیه به دو ویژگی پیامبر اشاره شده است:

۱) بیخ مسلمانان برای او

سفید و سوزان است

۲) سفید کوشی حضرت در هدایت مردم

۱) دشمنی سران قرین با ایشان روزی به سر می‌رسد

۲) به پیامبر خطاب ساجد و چادوگر می‌کردند

۳) می‌گفتند دیوانه است و بی‌سرور و بی‌خال قدر می‌باید درند

۴) طعنه و بیس زبان به او می‌زدند.

ب) خورد سران قرین در

قیال دلسوزی های پیامبر:

الف) با مهربانی و صبر و تحمل، به هدایت مردم ادامه می‌داد

ب) گاهی نزدیکی خود از شدت غم و زنده فزوان از راه درید

خداوند به او فرمود:

۳ دسوره اشعرا آیه ۳

لَعَلَّ بَاخِعٍ نَفْسِكَ اَلَّا يَلْبُوهُنَّوَا مُؤْمِنِينَ

موضوع: دلسوزی رسول خدا در هدایت مردم

پیام: ① از صفات انبیاء الهی دلسوزی نسبت به مردم در مهربانیت بود.
 ② بیاید میدان برای انجام تکالیف خود پس از حلا نظر تلاش می کردند.

سخن امام علی ع درباره تلاش بر بیان پیامبر:

پیامبر صیب بسیار بود
 خود، سرخ مردم هر رفت

① بر دل های کور

داروها و فرم هاشم را خوردن آماده می کرد
 ابزارهای طبابت را یا خود می برد یا دیگران می دادند
 با داروهای خوشن بویان غفلت زده و سرگشته را درمان می کرد.

موضوع: سخت آشنی و دلسوزی رسول خدا در هدایت مردم (از زبان حضرت علی ع)

پیام: ① حضرت علی ع به تلاش بر بیان پیامبر اکرم (ص) در هدایت مردم اشاره دارد

② یکی از وظایف پیامبران الهی نجات مردم از بیماری غفلت و سرگستگی بود

① تلاش می کردند نه را که با ایشان می جنگیدند، هدایت کنند

② مسلمانان را برای مقابله با آنان بیچ می کرد
 ③ سعادتی می کرد
 ④ کسانی که با ایشان می جنگیدند
 می خوردند پیامبر (ص) با کسانی که با ایشان می جنگیدند

⑤ آب می خوردند
 ⑥ می خوردند
 ⑦ می خوردند
 ⑧ می خوردند
 ⑨ می خوردند
 ⑩ می خوردند
 ⑪ می خوردند
 ⑫ می خوردند
 ⑬ می خوردند
 ⑭ می خوردند
 ⑮ می خوردند
 ⑯ می خوردند
 ⑰ می خوردند
 ⑱ می خوردند
 ⑲ می خوردند
 ⑳ می خوردند
 ㉑ می خوردند
 ㉒ می خوردند
 ㉓ می خوردند
 ㉔ می خوردند
 ㉕ می خوردند
 ㉖ می خوردند
 ㉗ می خوردند
 ㉘ می خوردند
 ㉙ می خوردند
 ㉚ می خوردند
 ㉛ می خوردند
 ㉜ می خوردند
 ㉝ می خوردند
 ㉞ می خوردند
 ㉟ می خوردند
 ㊱ می خوردند
 ㊲ می خوردند
 ㊳ می خوردند
 ㊴ می خوردند
 ㊵ می خوردند
 ㊶ می خوردند
 ㊷ می خوردند
 ㊸ می خوردند
 ㊹ می خوردند
 ㊺ می خوردند
 ㊻ می خوردند
 ㊼ می خوردند
 ㊽ می خوردند
 ㊾ می خوردند
 ㊿ می خوردند

الف) اگر در جبهه جنگ، یکی از مژگان خواست تا در مورد

حقیقت اسلام، مطلبی بپرسد، او در پناه اسلام است

ب) تا سلام خدا را بنفوسد، اگر اسلام را ندانید، او هم برادر دینی

شماست

ج) اگر قبول نکرد، او را به جایی که احساس امنیت می کند،

برسانید و پس از آن از خدا برای غلبه بر او یاری بخواهید.

در حای دیگر می فرمود:

④ مبارزه با فقر و محرومیت:

① با فقر مبارزه می کرد

② به دنبال نیای جامعه ای آید و در روز محرومیت بود

③ یا که هرگز سمرقن فقیران و سبوانان به مخالفت بر من نخواست

رسول خدا (ص)

۴) مردم را به کار و فعالیت تشویق می کرد.

۵) از بیماری بدش معاش

۶) کسانی که فقط عبادت می کردند و کاری نمی کردند مخرج نمی کرد.

۷) به فقیران بسیار احترام می گذاشت

۸) اجازه نمی داد به خاطر فقر موردها به توچهی قرار گیرند و فرعون شوند

۹) برخی از فقرا دوست صمیمی ایشان به شمار می رفتند.

۱۰) آرزوی او مملکت بزرگی نمی شمرد.

۱۱) به آسانی با فقیران و محروم ترین مردم مناسبت و صمیمانه یاد کرد

گفت و از گوسه کرد و آنان هم ایشان را هدیه و مهر خود می یافتند

ادامه مبارزه با فقر و محرومیت
رسول خدا (ص)

حضرت به یاران خود می فرمود:

ای من ایمان نیآورده است کسی که شب را با سنگ سیر بخوابد و حسابش اش گزیند با او باد.

موضوع: مبارزه با فقر و محرومیت

جان و جانین پیامبر:

الف) ده سال قبل از بعثت پیامبر در خانه لعیمیه دنیا آمد.

ب) پدرش حضرت ابوطالب به پیشدادیها می نامید نام ایشان را علی گذاشت

ج) علی به معنای والا و بلند مرتبه است

د) ۳ الی ۴ ساله بود که به خانه پیامبر آمد. مدتی در آن سال نزد ایشان زندگی کرد.

برخی ویژگی های
زندگی امام علی ع

در حالی که کودک بودم، همواره در کنار پیامبر بودم

و پیامبر مرا در کنار خود می برد.

زیگانه حضرت علی ع در باره دوران کودکی خود:

من همچو کبوتر از شیر گرفته شده که به دنبال مادرش می رود، از آن بزرگوار

بیردی می کردم و او هر روز به من از خودهای نیلوی خود را برای من

مخافز می نمود و مرا به پیروی کردن از آن فرمان می داد.

بنا بر حدیث معنوی پیامبر

هنگامی که وحی بر پیامبر فرود آمد، آوای از او شنیدیم و شنیدیم

گفتم: ای پیامبر خدا، این فریاد اندوهناک چیست؟

پاسخ داد: این شیطان است که از پرستش خود را میبرد و میبرد است

در ادامه می فرماید:

در کتاب جابر بن عبد الله

که گمان آنکه از من می شنوم تو هم می شنوی و آنچه از من می شنوم

تو هم می شنوی چیزانی که تو پیامبر نیستی، بلکه وزیر هستی

ختم نبوت

۴۴PCO

دینِ رخاانه خدا در حضور رسول خدا (ص) بودیم بر علی و وارثند.

رسول خدا ضرر خود: بر آدم به سوتیان آمد.

سپس روی به سمت کعبه کرد و دست بر آن گذاشت و فرمود:

ای سوگند به خدایم که چنانچه در دست قدرت او هست، این مرد و شیعیان عزیزان او، دستگیرند و در روز قیامت، اهل نجات اند.

سپس فرمود: این مرد اولین ایمان آورنده به خدا (ص) و قادرترین شما در ایمان

با خدا (ص) است و بهترین شما در انجام فرمان خدا (ص) است و صادقترین شما در کفری است مردم،

بهترین شما در رعایت مسلمانان (ص) از محمد تران شما نزد خدا است.

در همین مقام آیه زیر بر پیامبر خدا (ص) نازل شد و پیامبر آن را قرائت کرد:

ان الذین آمنوا و عملوا الصالحات

اولئك هم خیر البریه

سوره بقره آیه ۷

موضوع: دستور به پیروی از امام علی ع

پیام: (ص) این آیه در شأن امام علی ع است.

(ص) در این آیه دو ویژگی برای خیر البریه ذکر شده: ۱- الفهم از نظر باطنی، افرادی مؤمن ۲- بی از نظر ظاهری، افرادی نیکوکار

الف در سخنان خود از کلمه شیدی که ترجمه آن

"پیرو" می شود، استفاده کرد

بی پیروی از امام علی ع را سب و استغفار دانست.

همان گونه که مشاهده کردید رسول خدا (ص)

مسلمانان است که به فرمان خدا و پیامبر (ص)

امیر المؤمنین علی ع را جانشین پیامبر دانند

و از او پیروی کنند.

تعریف شیعه:

تفکر و حدیث:

رسول خدا (ص): عَلِيُّ مَعَ الْقُرْآنِ وَالْقُرْآنُ مَعَ عَلِيٍّ

رسول خدا (ص): عَلِيُّ مَعَ الْحَقِّ وَالْحَقُّ مَعَ عَلِيٍّ

۱- میان حدیث اول و حدیث ثانی هر دو با هم وجود دارند

در حدیث ثانی، قرآن و عترت جداست تا بپذیرند ولیکن از مصداق عترت حضرت علی ع می باشد و

جداست تا بپذیری امام علی و قرآن بیانگر پیروی کامل از قرآن و امام علی ع می باشد و شماره به عصمت این دارد

۲- حدیث دوم چگونه باید عصمت، عدالت و علم امام ارتباط دارد؟

حق بودن حضرت علی ع بیانگر عصمت و عدالت و علم ایشان است، به همین دلیل سب پیروی است.

① در میان جنگ شجاع ترین

④ در محراب عیادت ، عابدترین

علی ع در نگاه بزرگان و ⑤ در مقام مضافات ، دقیق ترین

دانشندان مسلمان و ⑥ در لایحین درین ، عالم ترین

غیر مسلمان : ⑦ در بلاغت و زیبایی سخن ، بلیغ ترین

⑧ در عصمت حکمرانی ، عادل ترین است

آن حضرت ، همانند رسول خدا (ص) همه فضائل الهی را در خود جمع کرده بود و تمام ویژگی‌های الهی را در یک رهبر جامعه باید داشته باشد ، دارا بود .

اشاره به دو مورد از فضائل حضرت علی ع :

① عدالت بی مانند :

① پس از ۲۵ سال کنز دین شده شدن از حق خلافت ، یاد خواست عمومی مردم

و اصدا را از خبر قبول خلافت حجت را بر خود تمام داد و بی صحنه آن آمد

② این از همان آغاز با اللو قرار دادن سید و روشن پیامبر مبارزه با تبعیض و نابرابری و برقراری عدالت را بر سر همه کار خود قرار داد .

③ در همان روزهای آغازین حکومتش به مسجد رفت و به مردم گفت :

ای مردم ، گروهی پس از حق خود از بیت المال و اموال عمومی برداشته اند و حبیب خود را انباشته اند و مملکت عیان خرابه اند . . .

اینان در حقیقت ننگ دنیا و عذاب آخرت را خریدند و اندک

اما بدانند که من حق مردم مظلوم را از ایشان باز نمی‌ستانم

و از این پس سهم همه مسلمانان را از بیت المال به طور مساوی خواهم داد . . .

موضوع : مبارزه با تبعیض و نابرابری

پیام : این سخنجان به عدالت علی ع ، اشاره دارد

④ از دیدگاه امام علی ع کسی ننگ دنیا و عذاب آخرت را خریدند و اندک پس از حق خود از بیت المال

و اموال عمومی برداشته اند .

فردای آن روز ، پس از پرداخت هزینه های عمومی کشور از بیت المال ،

باقیه مانده آن را میان مردم به طور مساوی تقسیم کرد .

مخردمان خود محال شدند ، اما عده ای که دوره های قبل دریافت های ویژه

و مطلق داشتند ، اعتراض کردند .

ایشان در سخنانی فرمودند :

تقسیم مساوی بیت المال :

لا تسوگند به خدایا، اگر شهید دنیا را یا تیرا دوستش به من بدهند تا به اندازه گزینش
 پوست جوارز دهان منوری، خدایا تا فرماتش کنم، نخوابم کرد. ۱۱

۵) علم بن بران :

- ۱) علم و معرفت وی بود.
- ۲) در جهان شناسی
- ۳) در انسان شناسی
- ۴) در دین شناسی
- ۵) حکومت و کشورداری
- ۶) نظام اقتصادی و اجتماعی
- ۷) اخلاق و فضیلت

یکی از ابجاریت کلمات انگیزنده امیرالمؤمنین ع

۸) سایر موضوعات مورد نیاز هدایت و سعادت
 انسان سخن گفته و ما را راهنمایی کرده است.

الف) بخشی از سخنرانی ها، نامه ها و نبردها و نبردهای ایشان را در جای داده

ب) حکایتی از ایشان به مانند است

کتاب منبع البلاغه

ج، دانشمندان بزرگ جهان اسلام از زمان تدوین این کتاب تاکنون، در
 موضوعاتی در گذر کرده، همواره از این کتاب بهره مند شده اند.

۱) قسم من خورم به کسی که هر امت جا به او قسم من خورد،

پنجده سال است این خطبه را مطالعه کنیم و بین از هزار مرتبه

آن را خوانده ام.

تاکنون هیچ یار آن را نخوانده ام مگر آنکه در جهان من سلفی و بیداری

محقق ایجاد کرده است.

حقیر خطبای باره مراد آخرت خطبه خوانده اند و عقیدت خطبه ها تا اهل

کرده ام، اما تاکنون هیچ کدام از آن را تا به این خطبه را در جهان من

ایجاد کرده است. (۱۱)

شرح ابن ابی الحدید
 بر خطبه ۲۲۱ به البلاغه
 من گوید:

الف) عزیز دنیا میگردم (من) نزد کسی که دنیا گردی نکرده بود.

ب) دانش ایشان متصل به رانش بیاید بود.

ج) دانش بیاید نیز از وحی سر چشمه من گرفت.

امیرالمؤمنین

بیا میرا کرم (ص) در همین باره فرمود:

انا مهندس العلم وعلی یا بُرکی **بیا نگره مقام علم امام علی ع**
فمن اراد العلم طیاراً تر من یابری **بیا نگره مقام عصمت امام علی ع**

موضوع: تداوم صریحیت علم و دینی رسول اکرم (ص) پس از اسیان توسط امام علی ع:

بیا ۳: ۱) حضرت علی ع پس از رسول خدا از همه دانایتر است.

۲) حضرت علی ع در علم خود معصوم است و گویا رسول خدا نمی فرمود: همه باید به اسیان مراجعه کنند.

۳) بفرم و واجب است که از دانش علی ع بهره ببرند و مطابق نظر اسیان عمل کنند. زیرا راه رسیدن به علم بیا میرا و بهره مندی از علم بیا میرا بر همه واجب است.

امیر مؤمنان علی ع خود صریح فرمود:

لا یرکاه از بیا میرا سوال می کردم، یا سبغ را فر داد

و اگر در حضورش سکوت می کردم، اسیان بیست گام می برد و

از دانش خود صریح بهره مندی می ساخت.

موضوع: منشاء دانش امام علی ع:

بیا ۴: اشاره به علم بیکران امام علی ع از طرفی و بهای یاز اسیان.

این ترتیب، امیر المؤمنین به دانش بهر مانندی رسید که هر کس در هر موردی از اسیان سوال می پرسد، اسیان به درنگ و در زمان درستی پاسخ می داد.

بیا میرا